

KESKI-SUOMEN
maakuntaohjelman
toteuttamissuunnitelma
2010 – 2011

maakunnan yhteistyöasiakirja
2010 – 2011

KESKI-SUOMEN LIITTO

Julkaisutilaukset

Liisa Suonpää
Keski-Suomen liitto
Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Puhelin 0207 560 230
Faksi 0207 560 277

Julkaisija

Keski-Suomen liitto
Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Puhelin 0207 560 200/vaihde

Julkaisu

A 25
ISBN 978-951-594-347-7
ISBN 978-951-594-348-4 (sähköinen versio)
ISSN 0788-7035

Painos: 300 kpl

Painopaikka: Jyväskylän yliopistopaino

**KESKI-SUOMEN
MAAKUNTAOHJELMAN
TOTEUTTAMISSUUNNITELMA
2010–2011**

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA 2010–2011

Keski-Suomen maakunnan yhteistyöryhmän työseminaari 10.9.2009

Keski-Suomen maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 15.9.2009

Keski-Suomen maakunnan yhteistyöryhmä 22.9.2009

Keski-Suomen maakuntahallitus 30.9.2009

1. Johdanto

Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma vuosille 2010 – 2011 laaditaan muutosten keskellä. Maailmanlaajuinen taloudellinen epävarmuus heijastuu merkittävästi alueiden kehittämisedellytyksiin ja myös käytännön toimenpiteiden suunnitteluun.

Toteuttamissuunnitelma kokoaa yhteen Keski-Suomen kehittämistahdon. Tiiviissä yhteistyössä maakunnan toimijoiden kanssa valmisteltua toteuttamissuunnitelmaa voidaan kutsua maakunta-budjetiksi – maakunnallistetuksi valtion talousarvioesitykseksi. Toteuttamissuunnitelman painoarvoa lisää sen kytkeytyminen entistä tiiviimmäksi ja vaikuttavammaksi osaksi valtion aluevirastojen strategista tulossuunnittelua.

Vuoden 2010 alussa valtion aluehallinto yhdistyy elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi (ELY) ja aluehallintovirastoksi (AVI). Aluehallinnon uudistuminen on tuonut valmisteluun myös ennalta arvaamattomia piirteitä. Keski-Suomen täyden palvelun ELY-keskus ei vastaakaan kaikista tehtävistä. Esimerkiksi liikunta-, nuoriso- ja maahanmuuttaja-asioita esitetään hallinnoitavaksi naapurivirastoista.

Valtion aluehallinnon ja maakuntahallinnon uudistuva yhteistyö edellyttää muutoksia myös ohjausrakenteissa. Keski-Suomessa maakunnan yhteistyöryhmän rooli korostuu entisestään, jos yhteistyöryhmä voi toimia ELY-keskuksen neuvottelukuntana. Yhteistyöryhmän osaamis- ja työllisyysjaosto voisi ohjata osaamisen ennakointia ja koulutuksen hankintaa.

Maakunnan tulevaisuutta linjaavat, pitkän aikavälin asiakirjat, maakuntasuunnitelma ja maakuntaohjelma, uudistetaan. Niistä päätetään keväällä 2010. Alueidenkäyttöä ohjaavan maakuntakaavan ympäristöministeriö vahvisti huhtikuussa 2009.

Tämän toteuttamissuunnitelman laadintaan osallistui seututilaisuuksissa yli 130 asiantuntijaa. Mukana oli kuntien, kuntayhtymien, kehittämisyritysten, valtion alue- ja paikallisviranomaisten, koulutusorganisaatioiden sekä useiden järjestöjen edustajia.

Maakunnan yhteistyöasiakirja laadittiin yhdessä toteuttamissuunnitelman kanssa. Toteuttamissuunnitelma arvioitiin ympäristön ja tasa-arvon näkökulmista. Maakunnan yhteistyöryhmä hyväksyi maakunnan yhteistyöasiakirjan ja käsitteli toteuttamissuunnitelman 22.9.2009. Toteuttamissuunnitelma hyväksyttiin maakuntahallituksessa 30.9.2009.

Kiitämme kaikkia valmisteluun osallistuneita arvokkaasta panoksestanne maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman ja maakunnan yhteistyöasiakirjan valmistelussa.

Jyväskylässä 30.9.2009

Helena Pihlajasaari
maakuntahallituksen
puheenjohtaja

Kauko Lehtonen
maakunnan
yhteistyöryhmän
puheenjohtaja

Anita Mikkonen
maakuntajohtaja

2. Maakuntaohjelman kehitysnäkymät ja tavoitteet

Keski-Suomen kehitysnäkymät

Maailmantalous koettelee kovalla kädellä Keski-Suomea. Maakunnan menestymisen avainkysymyksiä nykyisessä taloustilanteessa ovat

- osaamis- ja koulutusrakenteen määrän, laadun ja työelämälähtöisyyden kehittyminen
- metsäteollisuuden markkinatilanteen ja tuotantorakenteen kehittyminen
- teknologiateollisuuden uudistumiskyky ja vientimahdollisuuksien rakentaminen
- innovaatioverkoston hyödyntäminen sekä
- kuntapalveluiden – erityisesti hyvinvointipalveluiden – tuottaminen.

Haasteista merkittävin on erittäin korkea työttömyys, joka uhkaa edelleen vaikeutua laaja-alaisen lomautusten vuoksi. Kehittämistoimin voidaan vaikuttaa – ja on vaikutettu – osaamisen vahvistumiseen, työllistymismahdollisuuksien laajentumiseen ja yrittäjyyden voimistumiseen. Metsäteollisuuden tuotantoratkaisut ovat käytännössä maakunnan kehittämistoiminnan ulottumattomissa. Kuntatalouteen liittyvät ratkaisut edellyttävät suurelta osin kansallista päätöksentekoa.

Keski-Suomen kuntarakenne on uusiutunut kunta- ja palvelurakennemuutoksen myötä. Maakunnassa on 23 kuntaa, ja kuntayhteistyö on hakeutunut uusille aloille. Julkisten palveluiden järjestämisessä tukeudutaan yhä useammin yksityiseen palvelutuotantoon.

Keski-Suomi on väestömäärältään kasvava maakunta. Aukkaita on nyt 272 000. Jyväskylän seutukunnalla väestörakenne on nuorekas, mutta reuna-alueilla on huoltosuhteeltaan erittäin haasteellisia kuntia. Myös osaamisrakenne on eriytynyt, sillä korkeasti koulutautuneet asuvat erityisesti Jyväskylän seudulla.

Väestörakenne muuttuu jatkossa merkittävästi ja pysyvästi: suurten ikäluokkien poistuma työmarkkinoilta ei ole välivaihe vaan rakenteellinen murros uuteen aikakauteen. Väestökehityksen suuret linjat ovat pääosin tiedossa. Syntyvyydessä ja kuolleisuudessa ei tapahdu suuria muutoksia. Siirtolaisuus tulee vaikuttamaan väestörakenteeseen nykyistä enemmän. Siksi Keski-Suomen on otettava aktiivinen rooli vetovoimansa ja kansainvälistymisen kulttuuristen valmiuksien kehittämisessä.

Työpaikat keskittyvät väestöä voimakkaammin. Keski-Suomessa työpaikat ovat keskittyneet Jämsä–Jyväskylä–Äänekoski -vyöhykkeelle. Taajamat kasvavat sisäisenä tiivistymisenä ja ulkoisena laajenemisena erityisesti kaupunkien reunavyöhykkeillä. Haja-asutusalueella asutaan aiempaa hajanaisemmin, sillä asutun alueen koko ei pienene väestön vähetessä. Kaupunkiseuduilla kaupungin ja maaseudun raja häviää. Kaupungit muodostavat monikeskuksisia verkkoja. Verkostomaisesti muodostuvat kasvuvyöhykkeet luovat synergiaetuja vetäen puoleensa tuotekehitystä, yritystoimintaa ja koulutettua työvoimaa.

Nykyisellään koulutusjärjestelmä ei reagoi riittävän herkästi työn kysynnän muutokseen ja pitkän aikajänteen arvioihin. Monen koulutusalan läpäisyasteet ovat alhaiset. Koulutuspaikkoja jää useilla aloilla täyttämättä, samalla kun muutamille ”trendialoille” on liikaa tulijoita. Koulutuksen mitoituksessa ja kohdentamisessa tarvitaan monialaista asiantuntevaa vuoropuhelua, jossa hahmotetaan kokonaisuus, tehdään yhdessä tavoitteellisia linjauksia ja sitoudutaan niihin päätöksenteossa.

Keski-Suomen maakuntakaavassa on osoitettu alueita tulevia tarpeita varten muun muassa asumiseen, työpaikoille ja palveluille. Jyväskylän kaupunkiseutu kasvaa tulevaisuudessa pääliikenneverkoston suuntiin. Seudulliset virkistysalueet painottuvat Jyväskylän ja viiden seutukunta-

keskuksen läheisyyteen sekä vesistöjen varsille. Kaavassa ovat mukana myös keskeiset matkailupalvelujen alueet. Jyväskylän seudun jätteenkäsittelykeskusta ohjaava 1. vaihemaakuntakaava on vahvistettavana ympäristöministeriössä. Valmis- teilla oleva 2. vaihemaakuntakaava käsittelee elin- keinoelämän ja infrastruktuurin kannalta tärkeää maa-aineshuoltoa ja 3. vaihemaakuntakaava ener- giahuollon kannalta tärkeää turvetuotantoa. Mo- lemmat kaavat valmistuvat maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmakauden aikana. Maakun- takaava on vahva asiakirja erityisesti infrastruk- tuuriin, luonnonvaroihin ja luontoon liittyvien hankkeiden ja suunnitelmien edistämiseksi.

Keski-Suomi sijaitsee valtakunnan keskiössä, ja se edellyttää toimivia liikenneyhteyksiä. Valtatien 4 (Helsinki – Jyväskylä – Oulu) liikenteen sujuvuus ja turvallisuus paranevat Jyväskylän eteläpuolel- la Lusi–Vaajakoski -osuuden valmistuessa vuon- na 2010. Samalla kuitenkin ongelmat Vaajakos- kella ja Jyväskylän pohjoispuolisella tieosuudella korostuvat entisestään. **Maakunnasta kiirehdi- tään erityisesti VT 4:n rakentamispäätöksiä Kir- rin ja Äänekosken välisellä tieosuudella sekä Ka- navuori – Haapalahti -tiejaksolla (Vaajakosken ohitustie).** Lisäksi maakuntakaavassa on esitet- ty useita raideliikenteen kehittämiskohteita, joita ympäristöministeriö ei kuitenkaan käsittelyssään vahvistanut. Lentoliikenteen volyymin kääntä- minen uudelleen nousuun kotimaan liikenteessä ilmentää maakunnan elinkeinoelämän vahvistu- mista. Myös kansainvälisten yhteyksien avaamis- ta on maakunnasta esitetty toistuvasti.

Keski-Suomen perusrakenteet ovat kunnossa. Haavoittuvuutta aiheuttaa paikoin yksipuolinen elinkeinorakenne. Yrityksiltä vaaditaan kansain- välistä kilpailukykyä, huippuosaamista, T&K- panostuksia ja markkinoinnin asiantuntijuutta. Koulutukseen profiloituneelle maakunnalle on tärkeää, ettei nykyisessä tilanteessa koulu- tettujen työttömyys lisäänty ja halukkuus muut- ta pois kasva. Edessä on voimakas ikärakenteen muutos: uusia työpaikkoja avautuu eläköitymisen seurauksena.

Arvio toteuttamissuunnitelman 2009 – 2010 toteutumisesta

Toteuttamissuunnitelman kärkihankkeet jaka- nuivat maakuntaohjelman painotusten mukaises- ti elinkeinojen, osaamisen ja koulutuksen, hyvin- voinnin sekä yhdyskuntarakenteen ja vetovoia- man kehittämisalueille.

Elinkeinojen kehittämisen kärkiä ovat kolme klusteria: Uudistuvat koneet ja laitteet, Bio- energiasta elinvoimaa sekä Kehittyvä asuminen. Klustereiden kehittymistä seurattiin kaksi kertaa vuodessa toteutettavalla, nopeasti taloustilantei- siin reagoivalla tilastoaineistolla (Keski-Suomen Aikajana 2/2009).

Kaikissa kolmessa kärkiklusterissa liikevaihto kääntyi laskuun alkuvuonna 2009. Jyrkintä lasku on ollut Uudistuvat koneet ja laitteet -klusteris- sa. Ennen taantumaa vuosina 2006 – 2007 Uudis- tuvat koneet ja laitteet -klusterin liikevaihto kas- voi erittäin nopeasti. Uudistuvat koneet ja laitteet -klusteri muodostuu metsäteollisuudelle ja ener- giateollisuudelle koneita ja laitteita valmistavis- ta yrityksistä, ajoneuvoteollisuudesta sekä näille palveluja tarjoavista organisaatioista.

Bioenergiasta elinvoimaa -klusterissa ja Kehit- tyvä asuminen -klusterissa liikevaihdon lasku on ollut loivempaa kuin muilla jalostusaloilla. Bioenergiasta elinvoimaa -klusterin muodosta- vat energiaa ja energiaraaka-aineita sekä niihin liittyviä koneita ja laitteita valmistavat yritykset sekä näille palveluja tarjoavat organisaatiot. Ke- hittyvä asuminen -klusteri koostuu asuntojen ra- kentamisen, asuntojen sisustamisen sekä asumi- sen teknisen huollon yrityksistä ja näille palvelu- ja tarjoavista organisaatioista.

Henkilöstömäärien kasvuun yrityksissä ja yh- teisöissä taantuma näyttää vaikuttavan viiveel- lä: kasvu jatkui vielä tämän vuoden alkupuolel- la, tosin selvästi hidastuneena. Keski-Suomessa yritysten henkilöstömäärä on kasvanut vuodesta 2007 alkaen nopeammin kuin koko maan työ- lisyys.

Toteuttamissuunnitelman tavoitteiden mukaan merkittävä osa EU-rahoituksesta kohdennettiin valittujen klustereiden kehittämiseen. Esimerkiksi Keski-Suomen liiton EU-rahoituksesta 70 % kohdennettiin klustereiden kehittämiseen. Yritysrahoitus suunnattiin ensisijassa kasvaviin ja kansainvälistyviin yrityksiin sekä vahvistettiin klustereiden keskinäistä yhteistyötä ja verkottumista.

Osaamisen ja koulutuksen kehittämisessä jatkettiin työtä osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi maakunnassa. Taloustilanteen äkillisesti muututtua siirrettiin painopiste työpaikkoja säilyttävään, uusia koulutusmahdollisuuksia rakentavaan ja seudullisia rakennemuutosryhmiä tukevaan toimintaan.

Keski-Suomi ja Pirkanmaa tiivistivät yhteistyötä korkeakoulutuksessa muun muassa valmistelulla DI-koulutusta Jyväskylän yliopiston ja Tampereen teknillisen yliopiston yhteistyönä.

Toteuttamissuunnitelman tavoitteiden mukaan yhteistyön muotoja koulutuksen suunnittelussa ja ohjauksessa uudistettiin, vahvistettiin alueellisen rekrytoinnin toimintamalleja, edistettiin ilmailualan kansainvälisen koulutuskeskittymän syntymistä Tikkakoskelle Jyväskylän lentokentän yhteyteen sekä tuettiin EduCluster Finland -konsoition vahvistumista ja liiketoimintalahtöistä kehittämistä kansainvälisesti tunnustetuksi innovaatio- ja koulutuskeskittymäksi.

Hyvinvointialan toimenpiteet toteutuivat pääosin sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämisohjelman (KASTE) avulla. Keski-Suomen julkisalan hyvinvointitoimijat olivat mukana Lasten ja perheiden hyvinvointipalveluiden kehittämishankkeessa Itä- ja Keski-Suomessa 2008 – 2011, Vanhusten asumisen uudet ratkaisut ja asumisen varhainen tuki -hankkeessa sekä Toiminnallisesti yhteinen erityisvastuualue vuonna 2012 – kroonisten kansansairauksien ehkäisy ja varhainen hoito Kuopion yliopistosairaala-alueella. Muilla kehittämisvaroilla oli käynnissä useita hyvinvointialan ja luovuuden rajapintoja hyödyntäviä kehittämistoimia, mm. Sauna from Finland -brändin kehittäminen sekä hyvinvointialaa ja kulttuuria yhdistävät hankkeet.

Väestötason terveyttä edistettiin Kansanterveyden edistämiskeskuksen (Kantere ry) toimin.

Toteuttamissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti varmistettiin maakunnasta esitettyjen hankkeiden rahoitus KASTE-ohjelmasta, parannettiin hanketoimijoiden yhteistyötä osaaavan työvoiman saamiseksi maakuntaan ja kehitettiin rekrytointikäytäntöjä. Lisäksi EU-rahoitusta kohdennettiin hyvinvointipalveluiden innovatiiviseen kehittämiseen, mm. Kinkomaan Vitapolin kehity- ja markkinointiprojektiin.

Hyvinvointia lisääviä sosiaalisia innovaatioita prosessoitiin yhdessä kuntien sosiaali-, terveys- ja koulutoimien kanssa. Tavoitteena oli löytää kunnallistaloudellisesti entistä kestävämpiä ja tehokkaita ratkaisuja, ja suunnittelu jatkuu edelleen.

Yhdyskuntarakenteen ja vetovoiman kehittämiskohteet liittyivät maakunnan kärkihankkeiksi nostettuihin liikenneinvestointeihin sekä yhdyskuntarakenteen parantamiseksi välttämättömiin teknisen huollon kohteisiin. Kärkihankkeista Valtatie 4:n parantaminen Lusi – Vaajakoski -osuudella eteni ja Hirvaskankaan eritasoliittymä sai päätöksen elvytysrahoituksesta. Luvattu rahoitus on kuitenkin osoittautunut riittämättömäksi, jotta VT 4 voitaisiin toteuttaa eritasoliittymän kohdalla tiesuunnitelman mukaisesti nelikaistaisena. Kaksi koulujen kunnostushanketta sai valtionosuutta kansallisesta elvytysrahoituksesta.

VT4:n tieosuus Jyväskylä – Oulu (väli Kirri – Äänekoski) ja Vaajakosken ohitustie odottavat rahoituspäätöstä. Teknisen huollon rahoituksen supistuminen on ollut ongelma eikä sen ratkaisemiseksi ole löydetty toimivaa järjestelmää. Erityisesti tämä korostuu taajamien jätevedenpuhdistamoiden saneeraus- ja uusinestoinneissa.

Toteuttamissuunnitelman tavoitteiden mukaan valmisteltiin maakuntakaavaan pohjautuvaa Jyväskylän seudun rakennemallia ja kunnallisia rakenneyleiskaavoja ja edistettiin laadittujen MasterPlan-suunnitelmien toteutumista. Jämsä – Jyväskylä – Äänekoski -kehitysvyöhykkeen kunnissa toteutettiin (jatkuu edelleen) elinkeino-

elämän, palveluiden, asumisen, joukkoliikenteen ja vapaa-ajan mahdollisuuksia edistävä hanke. Keski-Suomessa käynnistettiin Laajakaista kaikille -hanke, jolla varmistetaan kansallisen laajakais-strategian tavoitteiden saavuttaminen maakunnassa.

Maakuntaohjelman tavoitteiston saavuttaminen

Väestö ja työpaikat kasvavat tasaisesti Keski-Suomessa. Luonnollisessa väestölisäyksessä ja

erityisesti nettomuutoissa on huomattavaa vuosivaihtelua. Tavoiteluvut osoittavat keskimääräisen tason, jolla väestölisäys pysyisi tasaisen nousujohteisena. Työikäisen väestön koulutustaso kasvaa tasaisesti, sillä työelämään tulevat ikäluokat ovat vanhempia ikäluokkia kouluttautuneempia ja maakunnan koulutustarjonta on laaja. Talouden taantuma laskee lähivuosien tuotanto-, yritys- ja työllisyysennusteita – vuoteen 2014 mennessä nousukausi on jo alkanut. Taantumun kesto ja taittumisen ajankohta ei ole tiedossa syksyllä 2009.

	Toteutuma 2007/2008	Tavoite MAO 2014
Väestö		
väestö	271 747	280 000
nettomuutto, osuus väestöstä (%)	0,25	0,22
luonnollinen väestönkasvu, osuus väestöstä (%)	0,14	0,20
Koulutustaso		
tutkinnon suorittaneiden osuus (%)	65	71
korkea-asteen suorittaneiden osuus (%)	25	32
Tuotanto ja yritystoiminta		
BKT/asukas (koko maa = 100)	83	89
toimipaikkojen määrä	15 662	16 200
uudet yritykset (vuodessa)	1 534	1 500
lopettaneet yritykset (vuodessa)	1 125	1 030
Työmarkkinat		
työllisyysaste (%)	65,6	70
työttömyysaste (%)	8,1	6,7
työpaikat	107 359	112 000
huoltosuhte (ei-työlliset/työlliset)	1,42	1,4

3. Maakuntaohjelman toteuttaminen 2010–2011

Keski-Suomen maakuntaohjelma vuosille 2007–2010 keskittyy merkittävästi elinkeinojen kehittämiseen. Ohjelma sisältää strategisia valintoja. Vuoteen 2010 saakka kehittämisrahoitus on päätetty suunnata kolmelle klusterille: uudistuvat koneet ja laitteet, bioenergiasta elinvoimaa ja kehittyvä asuminen. Valinnat arvioidaan vuoden 2010 keväällä. Viimeistään ensi syksynä päätetään elinkeinopolitiikan kehittämisrahoituksen suuntaamisesta tuleville vuosille. Keski-Suomen maakuntaohjelma vuosille 2011–2014 on valmisteilla. Sen strategiset painotukset ovat vielä tekemättä.

Maakuntaohjelman toteuttamisen strategiset hankkeet

Tässä toteuttamissuunnitelmassa maakunnan esitykset on tiivistetty kolmeksi kokonaisuudeksi.

- **Työllisyyden parantaminen**

Teollisuuden työpaikkojen uudistamiseksi yritysten kehittämisavustukset pidetään maksimimääräisinä käytössä. Finnveran suhdan-nerahoitus hyödynnetään. Toimivat työmarkkinat – Osaajia ja työpaikkoja Keski-Suomeen -ohjelman toteutusta jatketaan määrätietoisesti. Elinkeinorakenteen muutokseen vastaamiseksi käynnistetään rakennemuutosryhmien esittämiä toimenpiteitä.

Tavoitteena on Keski-Suomen **nuorisotyöttömyyden** puolittaminen ja koulutuspaikan järjestäminen kaikille peruskoulunsa päättävälle. Nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi aloitetaan uusia erityistoimia. Toisen asteen ammatillisen koulutuksen aloituspaikkoja tarvitaan lisää.

- **Elinkeinokärkien uudistaminen**

Hajautetun bioenergiatuotannon kehittämiseksi ja uusien ratkaisujen käyttöönottamiseksi jatketaan bioenergian raaka-ainetuotannon ja jalostusketjun investointeja. Puuraaka-ainetta hyödyntävän toisen sukupolven

biopolttonestetehtaan sijoittumista maakuntaan edistetään. Bioenergian t&k-toimintaa lisätään. Ala tarvitsee lisää myös kilpailukykyisiä vientikonsepteja.

Palveluliiketoiminnan kehittymistä vauhditetaan mm. ottamalla palveluseteli laajasti maakunnan kunnissa käyttöön.

- **Liikenteellisen saavutettavuuden parantaminen**

VT 4 Helsinki – Jyväskylä – Oulu

- Parannetaan Kirri – Äänekoski -osuus moottoritieksi
- Rakennetaan Vaajakosken ohitustie
- Rakennetaan ohituskaista- ja keskikaideosuudet suunnitelmien mukaan

Toteutetaan bioenergiakuljetusten kannalta tärkeän Äänekoski – Haapajärvi -rataosan **perusparantaminen**.

- Osoitetaan lisärahoitusta radan kunnostamiseen Saarijärveltä pohjoiseen sekä toteutetaan samassa yhteydessä terminaali-investoinnit: Saarijärvellä ja Viitasaaren seudulla sekä Innoroad Parkin yhteydessä.

Kohdennetaan alueellisten investointien määrärahaa keskisuurten tiehankkeiden rahoittamiseen, jotka on nimetty **maakunnan kärkihankkeiksi**.

Toteutetaan laajakaistainvestoinnit maakunnassa kattavasti ja kustannustehokkaasti

Varaudutaan Keitele – Päijänne -kanavan siltojen alikulkukorkeuksien nostoon

Aloitetaan Jyväskylän ja Helsingin välisen uuden nopean ratayhteyden esisuunnittelu

EU-ohjelmien ja erityisohjelmien painotukset

OHJELMA	KEHITTÄMISALUE			
	ELINKEINOT JA TEOLLISUUS	OSAAMINEN JA KOULUTUS	HYVINVOINTI	YHDYSKUNTA- RAKENNE JA VETOVOIMA
LÄNSI-SUOMEN EAKR-OHJELMA	Liiketoiminnan uudistaminen Kehittämisen kärkinä uudistuvat koneet ja laitteet, bioenergia ja kehittyvä asuminen	Liiketoimintaosaaminen Innovaatio- ja oppimis-ympäristöt Innovaatiokeskittymän käynnistäminen	Hyvinvointialan yritysverkostot ja liiketoiminta-osaaminen	Saarijärven liikennejärjestelyt ja Pihlputaalla Rupon liikennejärjestelyt / Putaanportin toimintaympäristön parantaminen Muut infrastruktuuri-hankkeet päätetään myöhemmin
MANNER-SUOMEN ESR-OHJELMA ALUEOSIO	Yhteishankintakoulutus työnantajien kanssa Liiketoimintaosaaminen; painopisteenä klusterit	Toimivat työmarkkinat -ohjelma Innovaatioympäristöt ja -verkostot Koulutuksen työelämävastaavuus Aikuiskoulutuksen kehittäminen	Välityömarkkinat	
VALTAKUNNALLINEN OSIO	Yritysten työvoiman turvaaminen Liiketoimintaosaaminen Yrittäjyyskasvatus Luovien alojen yritys-toiminta	Yhteishankintakoulutus työnantajien kanssa Innovaatio- ja osaamisjärjestelmien kehittäminen Koulutuksen työelämävastaavuus Ohjauksen kehittäminen Osaamis- ja työvoimatarpeen ennakointi	Välityömarkkinat Nuorten pudokkuuden vähentäminen	
MANNER-SUOMEN MAASEUDUN KEHITTÄMISOHJELMA	Maa- ja metsätalouden kilpailukyky, erityisesti maidontuotanto Maaseudun elinkeinot, erityisesti bioenergia, maaseutumatkailu ja elintarvikkeiden jatkojalostus	Liiketoimintaosaaminen Yrittäjävalmiudet Laadun parantaminen	Maaseudun yhteisöjen aktiivisuus Palvelutarjonta maaseudulla	Maaseutumaisen asumisen viihtyisyys
SUOMEN ELINKEINO- KALATALOUDEN TOIMINTAOHJELMA	Vesiviljely, sisävesikalastus, kalanjalostus ja kalan tukkukauppa	Laadun parantaminen Toimintaverkoston kehittäminen		Kalatalouden infrastruktuuri Alueellinen yhteistyö
OSAAMISKESKUS- OHJELMA	Energiateknologia Nanoteknologia Jokapaikan tietotekniikka Uusiutuva metsäteollisuus Matkailu ja elämysuotanto (liitännäisjäsen)			
KOHEESIO- JA KILPAILUKYKY- OHJELMA	Monialainen yrittäjyys maaseudulla Elinkeinoelämän toimintaympäristö	Jämsä-Jyväskylä-Äänekoski -innovaatiovyöhykkeen rakentaminen Osaavan työvoiman saatavuus	Palveluinnovaatiot Matkailu, kulttuuri ja vapaa-ajan asuminen	Eheä alue- ja yhdyskuntarakenne Maaseutuasuminen Maankäytön suunnittelu

4. Toteuttaminen hallinnonaloittain

Valtion aluehallinnon uudistuksen tavoitteena on parantaa hallinnon tuottavuutta ja tuloksellisuutta. Uudistus merkitsee muutosta myös toimintakulttuureissa. Keski-Suomen TE-keskus, Keski-Suomen ympäristökeskus ja Keski-Suomen tiepiiri yhdistyvät ELY-keskukseksi vuoden 2010 alussa.

Keski-Suomen ELY-keskuksen strateginen tulospöytäkirja sisältää toimenpide-esitykset maakunnan kehittämiseksi vuosina 2010 ja 2011 sekä niiden edellyttämän rahoituksen. Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma sisältää myös Keski-Suomen liiton ja AVI-viraston (tässä OPM ja STM) tehtäväalueelle kuuluvat kehittämistoimet. Toteuttamissuunnitelmalla varmistetaan toimenpiteiden osuvuus maakunnan kannalta kriittisiin kohteisiin sekä kyseisten toimien käytettävyys kehittämistyön vauhdittajana.

Aluehallinnon uudistuksesta huolimatta valtion rahoitus maakuntiin osoitetaan hallinnonaloittain. Valtionbudjetin rakenteessa muutoksia ei tehdä. Siksi toteuttamissuunnitelmasa hankkeet ja toimenpiteet kuvataan edelleen hallinnonaloittain.

Työ- ja elinkeinoministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa suurimmalta osin uusien elinkeinokärkien rahoituksesta maakunnassa. Ministeriön toiminnot alueilla ja paikallisesti kohdentuvat ELY-keskuksen ja TE-toimistojen kautta yrittäjien ja työnhakija-asiakkaiden palveluun, yritysten toimintaedellytysten turvaamiseen, työvoimapoliittiseen koulutukseen sekä innovaatiotoimintaan. Työ- ja elinkeinoministeriön rahoituksella osallistutaan yrittäjyyttä, osaamista ja työllisyyttä vahvistaviin rakennerahistohakkeisiin. Rahoituksella tuetaan työllisyyttä sijoittamalla työntekijöitä tukityökohteisiin,

kohdentamalla investointeja tukemaan työllisyyttä sekä mahdollistamalla yritysten kansainvälistymistä.

Työ- ja elinkeinoministeriön rahoitusta kohdennetaan maakuntaohjelman tavoitteiden mukaan valittuihin strategisiin kohteisiin ja klustereihin. Näitä ovat Uudistuvat koneet ja laitteet, Bioenergiasta elinvoimaa sekä Kehittyvä asuminen. Tavoitteena on merkittävien innovaatiokeskittymien syntyminen ja vahvistuminen. Rahoituksella ohjataan painopistealueiden sekä tutkimus- ja yritysyritysten välistä verkottumista kansallisesti ja kansainvälisesti. Työ- ja elinkeinoministeriön rahoitusta hyödynnetään instrumenttina elvytystoimien käynnistäjänä ja elinkeinorakenteen muutoksessa. Elvytysvaroja kohdennetaan työllistäviin liikenneinfrastruktuurikohteisiin, yhdyskuntien ympäristöhankkeisiin sekä kuntien koulujen perustamis- ja korjaushankkeiden aikaisuuksiin.

Työllisyyden hoidon määrärahoilla ylläpidetään ja lisätään työnhakijoiden työmarkkinakelpoisuutta. Suhdannetilanteen vuoksi työttömien tai työttömyysuhan alaiseksi joutuneiden henkilöiden ammatillinen osaaminen ja asiantuntemus pidetään ajan tasalla suhdannenousua varten. Työ- ja elinkeinoministeriön rahoituksella sitoudutaan Toimivat työmarkkinat – Osaajia ja työpaikkoja Keski-Suomeen -kehittämisohjelman toimenpiteisiin sekä rakennemuutostyöryhmien toimenpiteisiin.

Innovaatiopolitiikassa painotetaan uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä kohteita sekä edistetään taajamakohtaisten kotimaista polttoainetta käyttävien lämpölaitosten rakentamista.

Työ- ja elinkeinoministeriön kautta Keski-Suomen liitolle kanavoitua maakunnan kehittämistä kohdennetaan osaamiskeskusohjelmien sekä koheesio- ja kilpailukykyohjelmien rahoitukseen.

Ns. vapaa maakunnan kehittämistä kohdenne-
taan työllisyyttä ja osaamista vahvistaviin kohte-
isiin sekä kuntien palvelurakennetta uudistaviin
hankkeisiin. Määrärahan lisäyksellä hoidetaan
myös lääninhallitukselta liitolle siirtyviä tehtäviä.

ELY-keskus vastaa rahoituksen osoittamisesta
koulujen perustamishankkeisiin, liikuntapaikka-
rakentamiseen, kirjastoinvestointeihin sekä nuor-
isotyöhön.

Toteuttamissuunnitelman kärkihankkeet:

- Uusien elinkeinokärkien käynnistäminen:
 - hajautetun bioenergiatuotannon
kehittäminen ja uusien ratkaisujen
käyttöönottaminen
 - bioenergian raaka-ainetuotannon
ja jalostusketjun investoinnit
esim. edistetään puuraaka-ainetta
hyödyntävän biopolttonestetehtaan
sijoittumista maakuntaan,
lisätään bioenergian t&k-toimintaa,
vahvistetaan alan laitevalmistusta
sekä vientikonseptien rakentamista
 - logistiikkainvestoinnit esitetään
LVM:n hallinnonalalla.
 - palveluliiketoiminnan kehittäminen ja
kansainvälistyminen
 - hyvinvointipalveluiden
liiketoiminnallinen kehittäminen -pilotti
Saarijärven-Viitasaaren seudulla
(HYVÄ-hanke)
- Toimivat työmarkkinat – Osaajia ja
työpaikkoja Keski-Suomeen -ohjelman
toteuttaminen
- Rakennemuutosryhmien toimenpiteiden
toteuttaminen
- Aluehallinnon ja -kehittämisen
ohjausrakenteen uudistaminen
(myrrin uusi rooli)
- Koheesio- ja kilpailukykyohjelmien
toimenpiteiden edistäminen
maakunnassa
- Osaamiskeskusohjelman toimenpiteiden
sovittaminen maakunnan tavoitteisiin
- Maakunnan kehittämistä rahan tason
nostaminen

Liikenne- ja viestintäministeriö

Keski-Suomen hanke-esitysten tavoitteena on
tieliikenteen sujuvuuden ja liikenneturvallisuus-
den parantaminen. Kärkihankkeita ovat: VT4
Helsinki – Jyväskylä – Oulu yhteyden tiejaksot
Kirri – Äänekoski/Hirvaskangas sekä Kanavuo-
ri – Haapalahti (Vaajakosken ohitustie). Maakun-
nan saavutettavuutta ja elinkeinoelämän toimin-
taedellytyksiä turvaavat myös Äänekoski – Haa-
pajärvi -radan perusparantaminen, perustienpi-
don rahoitustason nosto ja Keiteleen kanavasillo-
jen alikulkukorkeuden nostaminen.

Määrärahojen käytettävyyttä parantaisi Liiken-
ne- ja viestintäministeriön alueellisten investoin-
tien ja perustienpidon (hoito ja ylläpito) rahoituk-
sen eriyttäminen eri momenteille sekä perustien-
pidon rahoituksen sitominen indeksiin. Esityksen
perusteena on tarve reagoida välillä hyvinkin no-
peasti mm. yritysten tiehankkeita vaativiin suun-
nitelmiin ja avata mahdollisuuksia myös maa-
kunnan omille hankevalinnoille. Tällä hetkel-
lä perustienpidon kasvavat kustannukset syövät
investointirahaa, joka on pitkälti sidottu teemoi-
tettuihin hankkeisiin eikä alueellista päätösvaltaa
näin ollen ole. Keski-Suomessa on mahdollista
tehdä vain vähän alueellisia liikenneinvestointeja.

Tieliikenteen investoinnit:

**Valtakunnan pääväylä VT4:n Jyväskylä – Oulu
-välin toimivuuden ja turvallisuuden kehittämi-
nen.** Tie kuuluu yleiseurooppalaiseen TEN-pää-
tieverkkoon. Se on maamme lyhin ja keskeisin
yhteys pääkaupunkiseudun ja Pohjois-Suomen
välillä. Tiejakso on osa Keski-Suomen kasvuyö-
hykettä. Se on myös yhteys Jyväskylän lentoken-
tälle. Palokka – Kirrin, Tikkakosken ja Äänekos-
ken Hirvaskankaan alueille on muodostumassa
vilkkaat liiketoiminta- ja työpaikka-alueet. Ohi-
tuskaita- ja keskikaideosuudet tulee rakentaa
suunnitelmien mukaan.

*Parannetaan Kirri – Äänekoski -osuus
moottoritieksi, 107 M€, MAKU-ind. 124*

Tiejakson ongelmana on huono liikenneturval-
lisuus ja ohitusmahdollisuuksien puute. Tien ra-

kenteellinen kunto on heikko eikä tien leveys vastaa liikennemäärien edellyttämää tasoa. Riskiä kasvattaa paikallisen liikenteen sekoittuminen pitkänmatkan liikenteeseen, kevyenliikenteen väylien puute ja runsas liittymien määrä. Kirrin ja Äänekosken välillä liikennemäärä on 9 800 – 17 300 ajoneuvoa/vrk (keskim. vuorokausiliikenne 2007). Välillä Kirri – Tikkakoski vuorokausiliikenteessä 14 000 ajoneuvon raja ylittyy koko matkalla jo nykytilanteessa. Raskasta liikennettä on 1 100 – 1 500 ajoneuvoa/vrk ja määrän odotetaan selvästi kasvavan mm. syntyvän Innoroad Parkin myötä. Liikenteen on ennustettu lisääntyvän vuoteen 2040 mennessä yli 40 prosenttia. Hankkeen hyöty-kustannussuhde on yli 2,2, joten se on taloudellisesti selvästi kannattava.

Rakennetaan Vaajakosken ohitustie 80 M€, MAKU-ind. 140,6

Tiejakso Kanavuoren ja Haapalahden välillä on osa valtateitä 4, 9, 13 ja 23. Se on myös tärkeä paikallisliikenneväylä, jolla on merkittävää vaikutusta uuden Jyväskylän kasvuun. Tiejakso ruuhkautuu säännöllisesti ja erityisesti viikonloppuisin liikenne pysähtelee. Vaajakosken kiertoliittymän kaistajärjestelyt ja opastuksen uudistaminen ovat välivaiheen ratkaisu, eivätkä ne poista pysyvästi tieosan ruuhkia. Kyseessä on paikallisuudesta huolimatta mitä suurimmassa määrin myös yleismaakunnallinen rahoituskohde. Tien nykyinen keskimääräinen vuorokausiliikenne on kaksikaistaisella tiejaksolla yli 18 000 autoa/vrk ja kesällä yli 21 000 (KKVL). Raskasta liikennettä on keskimäärin 1 900 autoa/vrk (KAVLrask). Vuoteen 2040 mennessä liikennemäärän ennustetaan olevan 25 000 autoa/vrk. Keskimäärin tiejaksolla on tapahtunut yksi henkilövahinkoihin johtanut onnettomuus vuodessa. Ohitustie on liikenneteknisesti hyvin kannattava (hyöty-kustannussuhde yli 2,2). Nykyinen tie jää katumaiseksi moottoritien rinnakkaisväyläksi.

Kohdennetaan alueellisten investointien määrärahaa keskusuurten tiehankkeiden rahoittamiseen, jotka on nimetty maakunnan kärkihankkeiksi.

Raideliikenteen investoinnit:

Metsä- ja energiateollisuuden lisääntyvät puu- ja biomassakuljetukset painottuvat rataosalle Äänekoski – Haapajärvi. Äänekoski – Haapajärvi -rataosan perusparantamisen kustannuksiksi on arvioitu 70 M€. Ratayhteys on metsäteollisuuden, energiahuollon ja huoltovarmuuden kannalta elintärkeä, ja sen perusparantamisen aloittamiseen on liikennepoliittisessa selonteossa osana perusradanpitoa osoitettu 20 M€. Lisärahoitusta Saarijärven pohjoispuoliselle radan osalle tarvitaan vielä 50 M€.

Rataosalle suunnitellaan kahta yrityskytentäistä yhdistettyjen kuljetusten terminaalia, Saarijärvellä ja Viitasaaren seudulla. Kolmas terminaali tarvitaan Jyväskylään Innoroad Parkin tarpeisiin. Erityisesti henkilöliikenteessä korostuu pitkällä tähtäimellä tarve nykyistä merkittävästi nopeamman yhteyden pääkaupunkiin ja Helsinki-Vantaan lentokentälle.

Jyväskylän ja Helsingin välisen nopean uuden ratayhteyden esisuunnittelu tulee aloittaa.

Vesiliikenteen investoinnit:

Vesiliikenteen kuljetuksia, joista LVM tekee parhailaan selvitystä, hankaloittavien Keitele – Päijänne -kanavan siltojen alikulkukorkeudet ovat nyt 3,5 m. Alikulkukorkeus on nostettava tavaraliikenteen, kuten energiahakkeen ja turpeen aluskuljetusten edellyttämälle tasolle 8 metriin. Tämä mahdollistaa myös risteilyalusten liikennöinnin. Sillat ovat Vuonteensalmen silta, Paahtelan ja Kuusaankosken rautatiesillat sekä Vaajakosken tiesilta, jonka korkeuden nostaminen liittyy Vaajakosken ohitustien valmistumiseen. Siltojen korotuksen yhteydessä on tehtävä myös alusten kulkuväylän kunnostustöitä. Yhteensä 25 M€.

Laajakaistainvestoinnit:

Maakunnassa toteutetaan valtakunnallisen laajakaistastrategian mukainen selvitys ja suunnitelma nopeiden verkkoyhteyksien ulottamiseksi maakunnan eri osiin.

Toteuttamissuunnitelman kärkihankkeet perustuvat Keski-Suomen kärkihankkeisiin 2010:

- VT 4 Helsinki – Jyväskylä – Oulu
 - Parannetaan Kirri – Äänekoski -osuus moottoritieksi
 - Rakennetaan Vaajakosken ohitustie
 - Rakennetaan ohitustaista- ja keskikaideosuudet suunnitelmien mukaan
- Toteutetaan bioenergiakuljetusten kannalta tärkeän Äänekoski – Haapajärvi -rataosan perusparantaminen. Osoitetaan lisärahoitusta radan kunnostamiseen Saarijärveltä pohjoiseen sekä toteutetaan samassa yhteydessä terminaalii-investoinnit: Saarijärvellä ja Viitasaaren seudulla sekä Innoroad Parkin yhteydessä.
- Kohdennetaan alueellisten investointien määrärahaa keskisuurten tiehankkeiden rahoittamiseen, jotka on nimetty maakunnan kärkihankkeiksi.
- Toteutetaan laajakaistainvestoinnit maakunnassa kattavasti ja kustannustehokkaasti
- Varaudutaan Keitele – Päijänne -kanavan siltojen alikulkukorkeuksien nostoon
- Aloitetaan Jyväskylän ja Helsingin välisen uuden nopean ratayhteyden esisuunnittelu

Opetusministeriö

Opetusministeriö vastaa koulutusjärjestelmän toimivuudesta. Järjestelmältä ja toimijoilta maakunnassa vaaditaan muutoskykyä, osaan työvoiman varmistamista sekä koulutuksen kehittämisen rahoituksen oikeaa kohdistamista.

Maakunnan koulutusorganisaatioiden yhteistyötä lisätään kysyntälähtöisen koulutustarjonnan vahvistamiseksi. Koulutustoimijoiden verkostoa hyödynnetään tarvittaessa yli kuntatarajojen, jotta saadaan synnytyksi alueen kehityksen kannalta välttämätöntä koulutustarjontaa. Maakunnan ennakointitoimijoiden verkosto tuottaa ajantasaista tietoa osaamisen kysynnän kehityksestä ja rakenteiden muutoksesta.

Maakunnassa jää vuosittain noin 300 henkilöä toisen asteen opiskelupaikkaa. Tämän vuoksi maakunnan toisen asteen aloituspaikkamäärää on korotettava vastaavasti.

Koulutuksen järjestäjät voivat verkostoitua yli kuntarajojen ja järjestää uuden opetusteknologian avulla yleissivistävää koulutusta maakunnassa. Tulevaisuudessa teknologia antaa mahdollisuudet valita yksilöllisiä, kullekin sopivia oppimisympäristöjä oppimisen tueksi tai vaihtoehtoisiksi oppimispoluiksi. Etä- ja virtuaaliopetuksen järjestelmät ja tiedonhallinnan kehittäminen uuden sosiaalisen median ja pelien avulla tulevat olemaan tärkeitä välineitä erityisesti harvaan asuttujen alueiden opetuksessa.

Yleissivistävässä opetuksessa kehitetään uusia menetelmiä, joissa hyödynnetään sosiaalisia verkkoympäristöjä ja oppimista tukevia pelejä. Nykyisten oppimisympäristöjen rinnalla ne tuovat uutta näkökulmaa oppimistulosten ja oppimisen mielekkyyden tarkasteluun. Tavoitteena on luoda uusi opetusteknologian hyödyntämisen malli, joka on monistettavissa Keski-Suomen maakunnan kokemuksiin koko maahan.

Luovuudelle ominaista on idearikkaus, avoimuus ja rohkeus. OPM:n kansallisin kehittämisvaroin käynnistetään innovatiivisia hankkeita tutkimus- ja kehittämisrahoituksen osuuden kasvattamiseksi maakunnan koulutusorganisaatioissa ja koulutusalalla yrityksissä. Maakunnan innovaatiokeskus edellyttää uudenlaista luovan talouden ja palveluiden ymmärtämistä. Menestyjiä tulevat olemaan ne alueet, jotka nykyisen taloudellisen murroksen ja rakennemuutoksen myötä pystyvät omaksumaan ja kehittämään luovalle taloudelle otollista miljöötä. Globaalissa taloudessa eivät kilpaile kansakunnat, vaan alueet. Keski-Suomessa luovan talouden kehittymisen edellytykset ovat otolliset.

Ministeriön kulttuurirahoitukseen pyritään saamaan kohteita, joissa kulttuuri rakentaa alueen vetovoimaa sekä merkityksiä yksilöiden ja yhteisöjen hyvinvoinnille. Osaaminen, innovaatiot ja kulttuuri voivat olla siltoja eurooppalaiselle aluei-

den yhteistyölle ja aluetalouden kasvu. Näiltä osin vahvistetaan kansainvälisiä tieto-, innovaatio- ja arvoverkostoja.

Alueen talouden kehittymiselle on tärkeää vahvistaa koulutuksen ja elinkeinoelämän palveluita. Tähän tarvitaan veturia ja rakenteita uudistavaa Public-Private yhteistyötä. Julkistoimijoiden koulutusosaamisen viennin kyvykkyyksiä on vahvistettu pitkään. Viennille on kasvun edellytyksiä. Koulutuspalveluiden yritysälhtöistä kehittämistä vahvistetaan. Oppiminen kasvattaa yritysten kilpailukykyä ja kärkituotteilla on edellytykset kansainvälisille markkinoille. Vahva asiakas- ja yritysälhtöinen innovaatiotoiminta antavat PK-yrityksille kasvun edellytykset. Keski-Suomi hyödyntää tehtyä kehittämistyötä ja rakentaa koulutuksen osaamis- ja vientikeskittymää.

Toteuttamissuunnitelman kärkihankkeet:

- Kehitetään ja uudistetaan maakunnan yleissivistävää koulutusta ja rakenteita uutta teknologiaa hyödyntäen
- Vahvistetaan maakunnan koulutusjärjestelmän ja sen toimijoiden uudistumis- ja muuttumiskykyä
- Vahvistetaan koulutuksen yritysälhtöistä kehittämistä
- Vahvistetaan liiketoimintaympäristöä ja kansainvälistä liiketoimintaa koulutuksen ja osaamisen kehittämiseksi
- Luodaan luovan talouden maakuntavetoinen palveluiden kehittämismalli
- Lisätään toisen asteen aloituspaikkoja
- Rahoituksen suuntaaminen koulujen perustamishankkeisiin, liikuntapaikkarakentamiseen, kirjastoinvestointeihin sekä nuorisotyöhön maakunnassa asetettujen prioriteettien mukaisesti.

Sosiaali- ja terveysministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa hyvinvointipalvelujen turvaamisen rahoituksesta maakunnassa. Kansallinen kehittämisrahoitus sosiaali- ja terveydenhuollossa kanavoituu Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämisohjelman (KASTE) kautta. Ohjelman toteutusvastuu on ministeriöllä, mutta AVI-virastot osallistuvat ohjelman toimeenpanoon ohjelman valtakunnallisten linjausten mukaisesti. Keski-Suomessa KASTE-ohjelman hallinnointi jakaantuu kahteen suuntaan: Keski-Suomi alueena kuuluu Länsi- ja Sisä-Suomen AVI-virastoon ja KASTE-ohjelman toimeenpanossa Itä- ja Keski-Suomen alueeseen. Keski-Suomi on esittänyt kuulumistaan Länsi-Suomen KASTE-ohjelma-alueeseen.

KASTE-ohjelman toteuttaminen tulisi joustavammaksi ja kokonaisten maakuntien sitoutuminen ohjelmaan paranisi, mikäli maakuntien liittojen kehittämisrahoitus kelpuutettaisiin ohjelmaan kuntarahoitukseksi. KASTE-ohjelma liittyisi tällöin myös kiinteäksi osaksi maakuntien strategista kehittämistä ja palveluverkon uudistamista.

Merkittävimmitksi maakunnallisiksi hankkekokonaisuuksiksi ovat täsmentyneet väestön ikääntymisestä aiheutuvat palvelurakenteen kehittämistoimet sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelut. Maakunnassa on laadittu lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma. Osaavan työvoiman saatavuutta tukevia toimintamalleja kehitetään. Keski-Suomi on merkittävästi mukana myös kroonisten kansansairauksien ehkäisyyn ja varhaiseen hoitoon käynnistetyssä hankkeessa. Toiminnallinen haaste on maakunnan omien hankkeiden yhteensovittaminen koko Itä- ja Keski-Suomen yhteistoiminta-alueen hankkeisiin. Tavoiteasettelua linjaava maakunnan viimeisin hyvinvointistrategia on vuodelta 2005, ja sen päivittäminen tulee ajankohtaiseksi toteuttamissuunnitelmakaudella.

Maakunnallisena toimintamallina jatketaan kehittämisohjelmahankkeiden yhteisarviointia. Maakunnan erityisasiantuntemusta vahvistetaan valtakunnallisesti sosiaalialan seuranta- ja arviointitutkimuksessa, sosiaalitalouden tutkimuksessa sekä kansalaisyhteiskunnan tutkimuksessa ja kehittämisessä. Uuden terveydenhuoltolain soveltamiseen valmistaudutaan.

Julkisen palvelusektorin, järjestöjen, alan koulutusorganisaatioiden ja yritysten yhteistyötä tiivistetään. Kansanterveyden edistämiskeskus (Kantere ry) toteuttaa terveyden edistämisen väestötason toimenpiteitä. Kansallisen kehittämisohjelmamääräyksen lisäksi hyödynnetään hyvinvointialan kehittämisessä Tekesin ohjelmia, Raha-automaattiyhdistyksen resursseja sekä rakennerahastovaroja.

Maakunnan hyvinvointipalveluiden tarjontaan vaikuttaa merkittävästi PARAS-hankkeen myötä muodostuvat yhteistoiminta-alueet.

Toteuttamissuunnitelman kärkihankkeet:

- KASTE-ohjelman rahoituskäytännön muuttaminen maakuntastrategiaa toteuttavaksi
- Yksityissektorin varautuminen terveydenhuollon valtakunnallisiin tietojärjestelmiin (eResepti, eArkisto ja eKatselu)
- Järjestötoimijoiden ja yksityissektorin roolin lisääminen KASTE-ohjelman toteutuksessa
- Saarijärven–Viitasaaren seutu valtakunnalliseksi HYVÄ-hankkeen pilotiksi
- Toteutetaan lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelman toimenpiteitä
- Päivitetään Keski-Suomen hyvinvointistrategia

Ympäristöministeriö

Keski-Suomen ympäristöohjelma valmistuu vuoden 2010 alussa ja sen toteutumisesta edistetään ja seurataan yhteistyössä Keski-Suomen liiton ja muiden toimijoiden kanssa. Biopolttoaineiden

valmistus ja käyttö lisääntyvät, mikä näkyy etenkin ympäristön- ja luonnonsuojelukysymyksissä.

Keski-Suomen alueellinen jätesuunnitelma on valmistunut. Kiinteän yhdyskuntajätteen tavoitteena on, että hyötykäyttöaste nostetaan 80 %:iin vuonna 2016. Yhdyskuntajätteistä kierrätetään materiaalina 50 % ja hyödynnetään energiana 30 %. Loppusijoitettavaksi kaatopaikoille päätyy enintään 20 % yhdyskuntajätteistä.

Jätteiden loppusijoituksen/kaatopaikkakäsittelyn vähentämiseksi ja jätteiden energiahyödyntämisen edistämiseksi keskeisimpiä toimenpide-esityksiä jätesuunnitelmassa ovat biohajoavista jätteistä laitosmaisesti tuotetun biokaasun tuotannon, talteenoton ja hyödyntämisen lisääminen sekä sellaisten jätteiden ohjaaminen polttoon, joita ei voida kohtuullisin kustannuksin ja ekotehokkaasti tai mahdollisten terveys- ja ympäristöhaittojen takia kierrättää tai ehkäistä. Erityisesti yhdyskuntien kuivajätteen energiasisällön hyödyntämistä lisätään jätteiden materiaalikierrätyksen edistämisen ohella.

Keski-Suomen aluetta koskevat vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat ovat täytännönpanovaiheessa ja niiden toteuttamista edistetään yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Kuntia ja vesihuoltolaitoksia kannustetaan kokoamaan pienistä vesihuoltolaitoksista kookkaampia ja ammatillisesti hoidettuja, kehittämään haja-asutuksen vesihuoltoa ja jätevesien käsittelyä ja tekemään pohjavesiselvityksiä sekä vesihuollon alueellista yhteistyötä. Haja-asutuksen kiinteistökohtaisten jätevesien käsittelyn järjestämistä edistetään ennen siirtymäajan päättymistä. Vesiensuojelussa vähennetään yhdyskuntajätevesien typpipäästöjä ja maatalouden ja muuta hajakuorimitusta rehevöitymisen hillitsemiseksi, edistetään muutettujen vesien luonnontilaan palauttamista ja tuetaan siirtoviemäreiden rakentamista mm. Korpilahdella ja Pihtiputaalla. Selvitetään Hankasalmen ja Petäjäveden jäteveden puhdistamoiden toteuttamisedellytykset.

Suurten järviäldiden säännöstelyä kehitetään. Vesi- ja ranta-alueita kunnostetaan yhteistyössä

kuntien ja asukkaiden kanssa. Painopistettä siirretään pienvesien ja valuma-alueiden tilan kohen- tamiseen. Muun muassa ympäristöitä, syvyys- kartoituksia ja pohjavesiselvityksiä hoidetaan yh- teisin voimavaroin.

Luonnonsuojeluohjelmien maanhankinta saa- daan pääosin päätökseen, jolloin tärkeäksi nou- see luonnonsuojelualueiden hoito ja käyttö yh- teistyössä Metsähallituksen luontopalveluiden kanssa. Luonnon monimuotoisuutta varjellaan mm. turve- ja puupolttoaineiden tuotannossa ja toteuttamalla Metsien monimuotoisuusohjelmaa METSOa. Suojelualueverkoston hyödyntämistä luontomatkailussa tuetaan laatimalla maakunnan luonto- ja kulttuurimatkailustrategia. Jatketaan Päijänteen biosfäärialueen valmistelua. Ediste- tään Päijänteen alueen kansallispuistojen luonto- keskuksen perustamista.

Uhanalaisten lajien ja luontotyyppien suojelussa laaditaan ja toteutetaan eliöryhmäkohtaiset suo- jelun ja hoidon priorisointisuunnitelmat. Toimi- joiden sitoutumista luonnon monimuotoisuu- den suojeluun ja kestäväen käytön edistämiseen vahvistetaan alueellisen biodiversiteettistrategi- an avulla.

Ympäristökeskuksessa on valmisteltu yhteistyössä alueen toimijoiden ja viranomaisten kanssa valta- kunnallista turvetuotannon ja metsätalouden ve- siensuojeluhanketta. Hankkeen rahoittajiksi esi- tetään YM, TEM ja MMM. Hanke pilotoidaan Saarijärven reitillä.

Toteuttamissuunnitelman kärkihankkeet:

- Keski-Suomen ympäristöohjelman toimenpiteet
- Keski-Suomen alueellisen jätesuunnitelman toimenpiteiden edistäminen, jatketaan yhdyskuntajätteen polton edellytysten selvittelyä
- Jyväskylän seudun rakennemalli 20X0:n toteuttaminen
- Bioenergian käytön edistäminen
- Laaditaan luonto- ja kulttuurimatkailustrategia
- Käynnistetään valtakunnallinen turvetuotannon ja metsätalouden

vesiensuojeluhanke, pilottina Saarijärven reitti

- Joukkoliikennettä suosiva yhdyskuntarakenne

Maa- ja metsätalousministeriö

Keski-Suomessa painotetaan erityisesti kotieläin- taloutta eli maito- ja lihakarjatilojen toiminta- edellytyksiä. Tilanpidon aloittamista ja investoin- teja tuetaan määrärahojen ja rahoituskriteereiden puitteissa.

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjel- malla (maaseutuohjelma) tuetaan maatalouden kilpailukyvyn paranemista ja maatilojen toimin- nan monipuolistamista. Painopisteenä ovat mai- to- ja naudanlihatilojen kehittäminen, sukupol- venvaihdojen edistäminen ja tilakohtaisten rat- kaisujen etsiminen toiminnan kehittämiseen. Tärkeää on myös osaamisen kehittäminen, kos- ka investointeja suunnittelevat ja kasvavat tilat tarvitsevat entistä enemmän johtamis- ja liiketa- loudellista osaamista sekä asiantuntijaverkoston tukea.

Monilla keskisuomalaisilla tiloilla varteenotettava vaihtoehto voi olla toimintojen monipuolistami- nen, jota edistetään tukemalla maatilakyläkentäis- ten yritysten investointi- ja kehittämishankkei- ta. Maaseutuohjelmasta rahoitetaan myös maa- seudun mikroyrityksiä. Yritysrahoituksesta 80 % suunnataan harvaan asutulle ja ydinmaaseudul- le, millä edistetään syrjäisen maaseudun elinvoi- maa ja tasapainoista alueellista kehitystä. Maaseu- tua kehitetään vetovoimaisena yrittämis- ja asu- misympäristönä.

Maaseutuohjelma tukee osaltaan maakunnal- lista klusterityötä, erityisesti bioenergia- ja ke- hittyvän asumisen klustereissa. Bioenergiahan- keet selvittävät energiaraaka-aineen saatavuutta ja hankintalogistiikkaa sekä korjuumenetelmi- en kehittämistä. Myös metsäenergian kasvatusta ja tuotantomenetelmiä kehitetään. Bioenergiayrit- täjyyttä edistetään. Puu- ja rakennustuoteteol-

lisuutta tuetaan Kehittyvän asumisen klusterissa. Myös maaseutuasumista edistäviä ja sen uusia muotoja etsiviä hankkeita tuetaan. Energiatukea myönnetään investointeihin, joilla edistetään kotimaisen polttoaineen käyttöä.

Elinkeinokalataloudessa keskeistä on kalatuotteiden laadun varmistaminen, jalostusasteen nostaminen tuotekehitystä lisäämällä sekä erityisesti järvikalan vientiin tähtäävän toimitusverkoston kehittäminen. Kotimaisille kalamarkkinoille tuotetaan viljeltyä kalaa. Kalavesien tilaa parannetaan rakentamalla kalateitä ja kunnostamalla virtavesiä. Raputalouden kehittyminen tuo markkinoille uusia tuotteita. Valtakunnallisessa vertailussa Keski-Suomen asema kalastusmatkailussa pysyy vahvana ja sitä kehitetään osana luontomatkailua. Kalastusmatkailupalvelujen tarjontaa monipuolistetaan ja koskikalastuskohteita kehitetään eri kalastajaryhmien toiveiden mukaiseksi.

Kalavarojen käyttöä kehitetään vahvistamalla toimialaa osana vesistötieteiden osaamiskeskusta ja tutkimusympäristöä. Päijänne on osa uutta Suomen pitkäaikaista ympäristötutkimuksen verkostoa, joka liittyy eurooppalaisiin ja globaaleihin verkostoihin.

Toteuttamissuunnitelman kärkihankkeet:

- Edistetään maatilojen monialaistumista tukemalla muun yritystoiminnan harjoittamista ja uusien toimialojen etsimistä
- Edistetään metsien ja puun hyödyntämistä
- Kehitetään hajautettua, paikallisiin energialähteisiin perustuvaa energiatuotantoa
- Parannetaan haja-asutusalueiden tietoverkkoyhteyksiä Laajakaista kaikille -hankkeen mukaisesti
- Turvataan asumisen ja maaseudun elinkeinojen edellyttämät liikkumisen ja kuljetusten tarpeet
- Kalastusmatkailun kehittäminen

5. Ympäristö- ja tasa-arvoarviointi

Ympäristö- ja tasa-arvovaikutusten arviointiryhmä (yva-ryhmä) arvioi toteuttamissuunnitelman vaikutuksia. Suunnitelman sisältö tarkentui joiltakin osin vielä yva-ryhmän arvioinnin jälkeen. Hankkeiden tarkempi sisältö ja toteuttaminen sekä ympäristövaikutusten arviointi tarkentuu hankevaiheessa.

Toteuttamissuunnitelmassa painottuvat talouden kasvu, ihmisten luovuuden tukeminen ja työllisyyden parantaminen lisäävät ihmisten hyvinvointia. Hyvinvoinnin ja talouden kasvun kannalta tärkeitä perusvoimavaroja ovat myös yhteisöllisyys, kulttuuriperintö ja sosiaalinen verkosto. Tämä tulee ottaa huomioon Keski-Suomen hyvinvointistrategian päivittämisessä. Myönteisten sosiaalisten vaikutusten lisäksi palvelurakenteen ja osaamisen kehittämistoimien seudullinen lähtökohta tukee alueellista tasa-arvoa. Eri ikäryhmille kohdennettujen palvelujen kehittämisellä on positiivisia sosiaalisia vaikutuksia. Suunnitelman vaikutus sukupuolten väliseen tasa-arvoon ei tule esiin (mm. ikääntyvien hyvinvointipalvelujen osalta tulisi tun-

nistaa mahdolliset erot miesten ja naisten palveluiden sisällössä).

Positiivisia ympäristövaikutuksia syntyy bioenergiatuotantoon ja -teknologiaan liittyvissä investoinneissa sekä vesistö- ja yhdyskuntajätehankkeissa, jotka edistävät luonnonvarojen säästöä ja vähentävät ympäristökuormitusta. Toisaalta bioenergian ja turvevarojen käytöstä voi aiheutua haitallisia vaikutuksia, jos ympäristövaikutusten hallintaan ei kiinnitetä huomiota. Myös yritystoiminta ja infrahankkeet voivat vähentää luonnon monimuotoisuutta ja kuormittaa ympäristöä. Ilmastomuutoksen hillitsemistä tukevat raideliikenteen investoinnit sekä alue- ja yhdyskuntarakenteen eheyttä edistävät toimet.

Suunnitelmassa esitetyt hankkeet ja toimenpiteet voimistavat aluetaloutta ja niillä on positiivinen vaikutus maakunnan työllisyystilanteeseen. Tie- ja raideliikenneinvestoinnit, koulutuksen kohdentaminen työelämän vaatimuksiin, osaavan työvoiman turvaaminen sekä kansainvälistyminen lisäävät maakunnan kehittymismahdollisuuksia.

Yhteenvetotaulukossa on arvio suunnitelmantasoisista vaikutuksista kehittämiskokonaisuuksittain (+ muut toimet):

Selvästi positiivisia vaikutuksia ++
 Positiivisia vaikutuksia +
 Ei merkittäviä vaikutuksia 0
 Kielteisiä vaikutuksia -
 Selvästi kielteisiä vaikutuksia --

Kehittämiskokonaisuudet	Sosiaaliset ja tasa-arvo-vaikutukset	Ympäristö-vaikutukset	Yhdyskunta- ja kulttuuri-vaikutukset	Aluetaloudelliset vaikutukset
Työllisyyden parantaminen	++	0	+	++
Elinkeinokärkien uudistaminen	+	+ / -	+	++
Liikenteellisen saavutettavuuden parantaminen	+	+ / -	+ / -	++
Muut toimet (ympäristö, osaaminen, koulutus)	+	++	+	+

6. Rahoitustaulukot

MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMISSUUNNITELMA, RAHOITUS 2010 – 2014

ELY-keskusten määrärahat, milj. €

Täytetään soveltuvilta osin*. Tarkkuus 1000 euroa, esim. 1,234 milj. €.

Maakunta: Keski-Suomi

Hallinnonala	Momentin numero	Momentin nimi	Lähtöäso 2009	Esitys 2010	Esitys 2011	Esitys 2012	Esitys 2013	Esitys 2014
SM	26.40.30	Valtion korvaukset kunnille	2,500	3,800	4,000	4,000	4,000	4,000
MMM	30.20.43	Maatalouden ympäristötuki, eläinten hyvinvointia edistävät tuet ja ei-tuotannolliset investoinnit	12,000	12,300	12,300	12,500	12,500	12,500
MMM	30.20.49	Maaseutuelinkeinoitoiminnan korkotuki	9,500	10,000	10,000	11,000	12,000	12,000
MMM	30.40.20	Kalakannan hoitovelvoitteet	0,100	0,195	0,200	0,200	0,210	0,210
MMM	30.40.51	Kalatalouden edistäminen	0,294	0,300	0,310	0,310	0,320	0,320
MMM	30.40.52	Tenojen kalastuslupamaksut ja viehkalastusmaksut						
MMM	30.40.77	Kalataloudelliset rakentamis- ja kunnostushankkeet	0,162	0,080	0,080	0,080	0,080	0,080
MMM	30.50.20	Vesivarojen käytön ja hoidon menot	0,226	0,260	0,260	0,260	0,260	0,260
MMM	30.50.31	Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen	1,162	1,121	1,600	1,600	1,400	1,400
LVM	31.10.20	Perusväylänpito	37,158	30,662	36,600	42,100	45,300	49,200
LVM	31.10.50	Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen	2,155	2,100	2,100	2,500	2,500	2,500
LVM	31.10.76	Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset	2,050	2,050	1,850	1,900	1,500	1,500
LVM	31.30.63	Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen	3,300	3,500	3,600	3,600	3,700	3,700
TEM	32.20.43	Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin						
TEM	32.30.44	Alueellinen kuljetustuki	0,309	0,350	0,350	0,350	0,350	0,350
TEM	32.30.45	Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen	1,091	0,900	0,900	0,900	0,900	0,900
TEM	32.30.51	Työllistämisen, koulutuksen ja erityistoimen	40,825	38,000	36,900	33,850	32,150	30,500
TEM	32.30.64	Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin	1,073	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000
TEM	32.50.63	Kainuun kehittämisraha						
TEM	32.60.40	Energiatuki		1,500	1,500	1,500	1,500	1,500
STM	33.20.52	Työmarkkinatuki						
STM	33.20.31	Valtion korvaus kunnille kuntoutuksen työtoiminnan järjestämisestä	0,360	0,400	0,500	0,500	0,500	0,500
YM	35.10.21	Eräät luonnonsuojelun menot	0,057	0,115	0,200	0,200	0,200	0,200
YM	35.10.61	Ympäristönsuojelun edistäminen	0,120	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600
YM	35.10.63	Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot	1,930	5,200	5,000	5,000	5,000	5,000
YM	35.10.77	Ympäristötöyt	0,900	1,281	1,517	0,900	0,900	0,900
YM	35.20.64	Avustukset rakennusperinnön hoitoon	0,107	0,180	0,180	0,180	0,180	0,180
OPM	29.10.34	Valtionosuus ja -avustus oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v) vsta 2010 alkaen valtionavustus	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000	4,000
OPM	29.80.34	Valtionosuus ja -avustus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin	0,000	0,000	0,000	0,203	0,000	0,000
OPM	29.90.50	Veikkauksen ja raha-arpaisten voittovarat urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen	0,000	0,050	0,070	0,090	0,110	0,130
OPM	29.91.50	Veikkauksen ja raha-arpaisten voittovarat nuorisotyön edistämiseen	0,081	0,100	0,120	0,140	0,160	0,180
OPM	29.91.51	Nuorten työpajatoiminta ja ehkäisevä huume työ	0,435	0,455	0,475	0,495	0,515	0,535
		Valtion rahoitus yhteensä	121,895	121,499	127,212	130,958	132,835	135,145
		Kuntien rahoitus (arvio)						
		Julkisen rahoitus yhteensä	121,895	121,499	127,212	130,958	132,835	135,145
		Yksityinen rahoitus (arvio)						
		RAHOITUS YHTEENSÄ	121,895	121,499	127,212	130,958	132,835	135,145

* Rakennerahasto-ohjelmien sekä maaseudun- ja kalatalouden kehittämishelmien rahoitus ilmoitetaan EU-ohjelmat -taulukossa.

MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMISSUUNNITELMA, RAHOITUS 2010–2014

ELY-keskusten valtuudet, milj. €.

Täytetään soveltuvilta osin*. Tarkkuus 1000 euroa, esim. 1,234 milj. €.

Maakunta: Keski-Suomi

Hallinnonala	Momentin numero	Momentin nimi	Lähtötaso 2009	Esitys 2010	Esitys 2011	Esitys 2012	Esitys 2013	Esitys 2014
MMM	30.20.43	Maatalouden ympäristötuki, eläinten hyvinvointia edistävät tuet ja ei-tuotannolliset investoinnit	12,000	12,300	12,300	12,500	12,500	12,500
MMM	30.20.49	Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki	9,500	10,000	10,000	11,000	12,000	12,000
TEM	32.20.43	Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin						
TEM	32.30.45	Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen	1,091	0,900	0,900	0,900	0,900	0,900
TEM	32.30.51	Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet		5,720	5,000	5,500	5,000	4,500
TEM	32.30.64	Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin		2,000	2,000	2,000	2,000	2,000
TEM	32.60.40	Energiatuki						
YM	35.10.63	Luonnonsuojelulueiden hankinta- ja korvausmenot	1,930	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
		Valtion rahoitus yhteensä	24,521	31,920	31,200	32,900	33,400	32,900
		Kuntien rahoitus (arvio)						
		Julkinen rahoitus yhteensä	24,521	31,920	31,200	32,900	33,400	32,900
		Yksityinen rahoitus (arvio)						
		RAHOITUS YHTEENSÄ	24,521	31,920	31,200	32,900	33,400	32,900

* Rakennerahasto-ohjelmien sekä maaseudun- ja kalatalouden kehittämisohjelmien rahoitus ilmoitetaan EU-ohjelmat -taulukossa.

MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMISSUUNNITELMA, RAHOITUS 2010 – 2014

Muut maakuntaohjelman toteuttamisen kannalta keskeiset määrärahat, milj. €. *

Tarkkuus 1000 euroa, esim. 1,234 milj. €.

Maakunta: Keski-Suomi

Hallinnonala	Momentin numero	Momentin nimi	Lähtötaso 2009	Esitys 2010	Esitys 2011	Esitys 2012	Esitys 2013	Esitys 2014
TEM	32.50.43	Maakunnan kehittämisraha (yhteensä)	1,635	1,735	1,900	2,100	2,100	2,100
		- OSKE	0,620	0,650	0,650	0,650	0,650	0,650
		- Ohjelmiin sitomaton	1,015	0,985	1,150	1,350	1,350	1,350
LVM	31.10.78	Kehittämishankkeet Tiehankkeet	61,000	32,100	7,400	76,500	80,500	42,000
LVM	31.10.78	Kehittämishankkeet; Vesiteiden kehittäminen				9,000	11,000	5,000
LVM	31.10.78	Perusväylänpito: Rautateiden kehittäminen		0,200	10,000	40,000	35,500	5,000
		Valtion rahoitus yhteensä	64,270	35,570	21,000	129,500	131,000	56,000
		Kuntien rahoitus (arvio)	3,800	2,000	1,300	23,000	23,000	23,000
		Julkinen rahoitus yhteensä	68,070	37,570	22,300	152,500	154,000	79,000
		Yksityinen rahoitus (arvio)	0,600	0,600	0,680	0,720	0,720	0,720
		RAHOITUS YHTEENSÄ	68,670	38,170	22,980	153,220	154,720	79,720

* AVI-momentit liitteenä.

MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMISSUUNNITELMA, RAHOITUS 2010 – 2014

Maakunta: Keski-Suomi

Milj. €. Tarkkuus 1000 euroa, esim. 1,234 milj. €.

Hallinnonala	Momentin numero	Momentin nimi	Lähtötaso 2009	Esitys 2010	Esitys 2011	Esitys 2012	Esitys 2013	Esitys 2014
MMM	30.10.61	EU:n osallistuminen maaseudun kehittämiseen Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmalla:	2,730	2,600	2,600	2,000	1,440	
MMM	30.10.62	Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmalla:	3,118	3,200	3,200	2,440	2,350	
MMM	30.40.62	Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edistäminen	1,596	0,400	0,500	0,500	0,500	
TEM	32.50.64	EU:n rakennerahastojen ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007 – 2013 * ESR valtakunnallinen ei sis. OPM kehystä						
		EU:n rahoitus: ei sisällä reserviin siirrettyjä varoja eikä EAKR teknistä tukea						
		EAKR-toimenpideohjelma:	6,618	8,297	6,947	5,520	5,600	
		Manner-Suomen ESR -toimenpideohjelma:						
		- Valtakunnallinen*	1,298	1,758	1,133	1,600	1,100	
		- Alueellinen	3,189	3,292	2,760	1,700	1,000	
		Valtion rahoitus: ei sisällä reserviin siirrettyjä varoja eikä EAKR teknistä tukea						
		EAKR-toimenpideohjelma:	6,761	8,474	7,094	5,600	5,680	
		Manner-Suomen ESR -toimenpideohjelma:						
		- Valtakunnallinen*	1,460	1,983	1,278	1,804	1,240	
		- Alueellinen	3,535	3,655	3,061	2,185	1,128	
		EU:n rahoitus yhteensä	11,105	13,347	10,840	8,820	7,700	
		Valtion rahoitus yhteensä	11,756	14,112	11,433	9,589	8,048	
		Kuntien rahoitus (arvio)	4,418	5,152	3,439	4,000	4,000	
		Julkinen rahoitus yhteensä	27,279	32,611	25,712	22,409	19,748	
		Yksityinen rahoitus (arvio)	15,311	18,287	18,400	15,900	16,640	
		RAHOITUS YHTEENSÄ	42,590	50,898	44,112	38,309	36,388	

v. 2009 Manner-Suomen ESR-toimenpideohjelma sisältää TE-keskukselle osoitetut valtuudet 2009: sisältää ennakkobudjetoidut ja lisävaltuudet sekä valtakunnallisen KOTTI-hankkeen. TE-keskuksen ESR-esitys TEM:ille 2010 ja suunnitelma 2011 ei sisällä työvoimapolitiisiin toimenpiteisiin tarkoitettuja varoja.

Aluehallintovirastojen (AVI) substanssimäärärahamomentit

Tarkkuus 1000 euroa, esim. 1,234 milj. €.

Maakunta: Keski-Suomi

Hallinnonala	Momentin numero	Momentin nimi	Lähtötaso 2009	Esitys 2010	Esitys 2011	Esitys 2012	Esitys 2013	Esitys 2014
OPM	29.30.20	Opetustoimen henkilöstökoulutus ja erät muut menot (lähialuemäärärahat)	Lähtötaso 2009	Esitys 2010	Esitys 2011	Esitys 2012	Esitys 2013	Esitys 2014
TEM	32.40.31	Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä						
STM	33.02.20	Oikeuslääketieteellisen kuolemansyy selvittämisen menot						
STM	33.60.31	Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin ja eräisiin muihin menoihin	1,200	1,400	1,400	1,500	1,500	1,600
STM	33.60.32	Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoitolain mukaiseen tutkimustoimintaan						
STM	33.60.33	Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin						
STM	33.60.34	Valtion korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille oikeuspsykiatrista tutkimuksista sekä potilassiirroista aiheutuviin kustannuksiin						
STM	33.60.35	Valtionosuus kunnille perustoimeentulotuen kustannuksiin						
STM	33.60.64	Valtion korvaus rikosasioiden sovittelujen järjestämisen kustannuksiin						
STM	33.70.01	Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot						
		Valtion rahoitus yhteensä	1,200	1,400	1,400	1,500	1,500	1,600
		Kuntien rahoitus (arvio)	0,400	0,460	0,460	0,500	0,500	0,530
		Julkinen rahoitus yhteensä	1,600	1,860	1,860	2,000	2,000	2,130
		Yksityinen rahoitus (arvio)	0,600	0,600	0,680	0,720	0,720	0,720
		RAHOITUS YHTEENSÄ	2,200	2,460	2,540	2,720	2,720	2,850

MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMISSUUNNITELMA, RAHOITUS 2010 – 2011

Rahoitus 2009 – 2014, milj. €.

Maakunta: Keski-Suomi

Hallinnonala	Momentin numero	Momentin nimi	Lähtötaso 2009	Esitys 2010	Esitys 2011	Esitys 2012	Esitys 2013	Esitys 2014	Jää myöh.
LVM	31.24.21	Perustienpito, ind. 150	37,158	30,662	36,600	44,700	47,700	51,400	
		Alueelliset investoinnit							
		- alueelliset investoinnit (sis. suunnittelun)	3,430	0,900	3,200	6,000	6,000	6,000	
		- Innoroad Park toimintaedellytykset: Laukaantie mt 637 ym.				6,000	6,000	6,000	
		Valtakunnalliset teemat (hallitusohjelma)	8,991	2,535	2,000	0,600	2,900	5,900	1,250
		Muu tienpito (hoito ja ylläpito)	24,737	27,227	31,400	32,100	32,800	33,500	
	31.24.78	Kehittämishankkeet							
		Valtatie 4 Lusi-Vaajakoski, 95,5 M€ (2007 – 2011)	61,000	32,100	2,400				
		Valtatie 4 Vaajakosken ohitustie 80 M€ (ind. 140,6)			5,000	35,000	40,000		
		Valtatie 4 Jyväskylä-Oulu, 107 M€ (ind. 124)				35,000	35,000	37,000	
		Valtatie 4 Pääteiden keskikaideohjelma, 22 M€				6,500	5,500	5,000	5,000
		Kehittämishankkeiden suunnittelu	0,600	0,950	0,900	0,900	0,900	0,900	
	31.25.50	Valtionapu yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen, tavoitetaso 35 M€, ind. 150	2,155	2,100	2,100	2,500	2,500	2,500	
	31.30.21	Vesiväylänpito							
		Alueelliset investoinnit							
		- Keitele-Päijänne kanavan sillat (25 M€)				9,000	11,000	5,000	
	31.40.21	Perusradanpito							
		- Äänekoski-Haapajärvi rataosan perusparannus			10,000	30,000	30,000		
		- Raideterminaalit				10,000	5,500	5,000	
		Jyväskylän ja Hgin välisen nopean uuden ratayhteyden esisuunn.		0,200					

LÄNSI-SUOMEN EAKR-OHJELMA 2010

Muu Keski-Suomi (pois lukien Saarijärven–Viitasaaren seutu)

Milj. euroa

MYR 22.9.2009

		1. Yritystoiminnan edistäminen	2. Innovaatio-toiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen	3. Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen	YHTEENSÄ
	YHTEENSÄ				
	EAKR	2,640	1,894	0,900	5,434
	valtio	3,560	1,906	0,090	5,556
	kunnat	0,400	0,991	1,327	2,718
	yritykset	11,721	0,550	0,150	12,421
Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskus	TEM Elinkeinot				
	EAKR	1,800	0,300		2,100
	valtio	2,700	0,150		2,850
	kunnat	0	0,300		0,300
	yritykset	11,221	0		11,221
	TEM Tekes				
	EAKR	Yrityskohtaiset investoinnit ja kehittämishankkeet	0,400		0,400
	valtio		0,600		0,600
	kunnat		0		0,000
	yritykset		0		0,000
	TEM Finnvera Oyj				
	EAKR	0,440			0,440
	valtio	0,660			0,660
	kunnat	0		Varaus infrastruktuuri-hankkeille	0,000
	yritykset	0			0,000
	TEM Infrastruktuuri				
	EAKR	Investointilainat ja -takaukset, yrittäjälainat sekä pienrahoitus		0,800	0,800
	valtio			0	0,000
	kunnat			1,267	1,267
	yritykset			0	0,000
	LVM Liikenne				
	EAKR				0,000
	valtio				0,000
	kunnat				0,000
	yritykset				0,000
	YM Ympäristö				
	EAKR				0,000
	valtio				0,000
	kunnat				0,000
	yritykset		Teema: Kärkiklusterit	Teema: Hyvinvointipalvelut	0,000
Keski-Suomen liitto	TEM Alueiden kehittäminen				
	EAKR	0,400	0,500	0,100	1,000
	valtio	0,200	0,500	0,090	0,790
	kunnat	0,400	0,250	0,060	0,710
	yritykset	0,500	0,300	0,150	1,000
	OPM Innovaatiot	Teema: Kärkiklusterit			
	EAKR		0,694		0,694
	valtio		0,656		0,656
	kunnat		0,441		0,441
	yritykset		0,250		0,250

Länsi-Suomen yhteiset teemat:

1. Kärkiklustereiden kehittäminen
2. Innovaatio- ja oppimisympäristöjen kehittäminen
3. Kansainvälisen vetovoimaisuuden lisääminen
4. Hyvinvointipalvelujen innovatiivinen kehittäminen

LÄNSI-SUOMEN EAKR-OHJELMA 2010

Saarijärven-Viitasaaren seutu

Milj. euroa

MYR 22.9.2009

		1. Yritystoiminnan edistäminen	2. Innovaatio-toiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen	3. Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen	YHTEENSÄ
	YHTEENSÄ				
	EAKR	1,340	0,855	0,402	2,597
	valtio	1,919	0,624	0,105	2,648
	kunnat	0,118	0,676	0,506	1,300
	yritykset	5,643	0,223	0,000	5,866
Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskus	TEM Elinkeinot				
	EAKR	0,600	0,231		0,831
	valtio	0,920	0,064		0,984
	kunnat	0	0,290		0,290
	yritykset	5,313	0		5,313
	TEM Tekes	Yrityskohtaiset investointi- ja kehittämishankkeet	Toimintaympäristötuki, kuntien toimintaympäristöhankkeet		
	EAKR		0		0,000
	valtio		0		0,000
	kunnat		0		0,000
	yritykset		0		0,000
	TEM Finnvera Oyj				
	EAKR	0,200			0,200
	valtio	0,300			0,300
	kunnat	0			0,000
	yritykset	Investointilainat ja -takaukset, yrittäjälainat sekä pienrahoitus			0,000
	TEM Infrastruktuuri				
	EAKR		0,264	0	0,264
	valtio		0,074	0	0,074
	kunnat		0,330	0	0,330
	yritykset		0,000	0	0,000
Keski-Suomen liitto	LVM Liikenne		Kuntien yritys-toimintaa tukevat infrahankkeet		
	EAKR			0,402	0,402
	valtio			0,105	0,105
	kunnat			0,506	0,506
	yritykset			0	0,000
	YM Ympäristö				
	EAKR				0,000
	valtio				0,000
	kunnat				0,000
	yritykset	Seutukunnan kärkiohjelmat, Pohj. Keski-Suomen prosessijohtamismallin mukaiset kehittämishankkeet		Saarijärven liikennejärjestelyt vt 13 loppuosa, Rupon liikennejärjestelyt/ Putaanportin toimintaympäristön parantaminen Pihtiputaalla	0,000
Keski-Suomen liitto	TEM Alueiden kehittäminen				
	EAKR	0,540	0,173		0,713
	valtio	0,699	0,226		0,925
	kunnat	0,118	0,025		0,143
	yritykset	Kärkiklustereiden pilottiavaukset	0,103		0,433
	OPM Innovaatiot				
	EAKR		0,187		0,187
	valtio		0,260		0,260
	kunnat		0,031		0,031
	yritykset	Innovaatio- ja kehittämishankkeet: mm. maaseutualueen innovaatiomalli, koulutuksen saavutettavuus työelämän tarpeisiin	0,120		0,120

LÄNSI-SUOMEN EAKR-OHJELMA 2011

Muu Keski-Suomi (pois lukien Saarijärven–Viitasaaren seutu)

Milj. euroa

MYR 22.9.2009

		1. Yritystoiminnan edistäminen	2. Innovaatio-toiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen	3. Alueiden saavutettavuuden ja toiminta-ympäristön parantaminen	YHTEENSÄ
	YHTEENSÄ				
	EAKR	2,205	1,743	0,754	4,702
	valtio	3,060	1,650	0,090	4,800
	kunnat	0,260	0,965	1,127	2,352
	yritykset	0,300	0,000	0,050	0,350
Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskus	TEM Elinkeinot				
	EAKR	1,605	0,300		1,905
	valtio	2,410	0,100		2,510
	kunnat	0	0,350		0,350
	yritykset	0	0		0,000
	TEM Tekes				
	EAKR		0,300		0,300
	valtio		0,450		0,450
	kunnat		0		0,000
	yritykset		0		0,000
	TEM Finnvera Oyj				
	EAKR	0,300			0,300
	valtio	0,450			0,450
	kunnat	0			0,000
	yritykset	0			0,000
	TEM Infrastruktuuri				
	EAKR			0,654	0,654
	valtio			0	0,000
	kunnat			1,067	1,067
	yritykset			0	0,000
	LVM Liikenne				
	EAKR				0,000
	valtio				0,000
	kunnat				0,000
	yritykset				0,000
	YM Ympäristö				
	EAKR				0,000
	valtio				0,000
	kunnat				0,000
	yritykset				0,000
Keski-Suomen liitto	TEM Alueiden kehittäminen				
	EAKR	0,300	0,500	0,100	0,900
	valtio	0,200	0,500	0,090	0,790
	kunnat	0,260	0,250	0,060	0,570
	yritykset	0,300	0,000	0,050	0,350
	OPM Innovaatiot				
	EAKR		0,643		0,643
	valtio		0,600		0,600
	kunnat		0,365		0,365
	yritykset		0,000		0,000

Länsi-Suomen yhteiset teemat:

1. Kärkiklustereiden kehittäminen
2. Innovaatio- ja oppimisympäristöjen kehittäminen
3. Kansainvälisen vetovoimaisuuden lisääminen
4. Hyvinvointipalvelujen innovatiivinen kehittäminen

LÄNSI-SUOMEN EAKR-OHJELMA 2011
Saarijärven-Viitasaaren seutu

Milj. euroa

MYR 22.9.2009

		1. Yritystoiminnan edistäminen	2. Innovaatio-toiminnan ja verkostoitumisen edistäminen sekä osaamisrakenteiden vahvistaminen	3. Alueiden saavutettavuuden ja toiminta-ympäristön parantaminen	YHTEENSÄ
	YHTEENSÄ				
	EAKR	1,122	0,719	0,337	2,178
	valtio	1,612	0,525	0,088	2,225
	kunnat	0,096	0,567	0,424	1,087
	yritykset	4,721	0,187	0,000	4,908
Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-keskus	TEM Elinkeinot				
	EAKR	0,500	0,195		0,695
	valtio	0,773	0,054		0,827
	kunnat	0	0,244		0,244
	yritykset	4,453	0		4,453
	TEM Tekes				
	EAKR	Yrityskohtaiset investointi- ja kehittämishankkeet	Toiminta-ympäristötuki, kuntien toiminta-ympäristöhankkeet	0	0,000
	valtio			0	0,000
	kunnat			0	0,000
	yritykset			0	0,000
	TEM Finnvera Oyj				
	EAKR	0,168			0,168
	valtio	0,252			0,252
	kunnat	0			0,000
	yritykset	Investointilainat ja -takaukset, yrittäjälainat sekä pienrahoitus			0,000
	TEM Infrastruktuuri				
	EAKR		0,222	0	0,222
	valtio		0,063	0	0,063
	kunnat		0,277	0	0,277
	yritykset		0,000	0	0,000
Keski-Suomen liitto	LVM Liikenne		Kuntien yritys-toimintaa tukevat infrahankkeet		
	EAKR			0,337	0,337
	valtio			0,088	0,088
	kunnat			0,424	0,424
	yritykset			0	0,000
	YM Ympäristö				
	EAKR				0,000
	valtio				0,000
	kunnat				0,000
	yritykset	Seutukunnan kärkiohjelmat, Pohj. Keski-Suomen prosessijohtamismallin mukaiset kehittämishankkeet			0,000
Keski-Suomen liitto	TEM Alueiden kehittäminen				
	EAKR	0,454	0,145		0,599
	valtio	0,587	0,190		0,777
	kunnat	0,096	0,021		0,117
	yritykset	0,268	0,087		0,355
	OPM Innovaatiot				
	EAKR	Kärkiklustereiden pilottiavaukset	0,157		0,157
	valtio		0,218		0,218
	kunnat		0,025		0,025
	yritykset		0,100		0,100

ESR-RAHOITUSOSUUDEN JA VALTION KANSALLISEN RAHOITUSOSUUDEN SUUNNITELMA

VUOSI: 2010
 OHJELMA: Länsi-Suomen suuralue
 MAAKUNTA: Keski-Suomi (pl. S-V stk) 17,9 %
 RAHASTO: ESR Miljoonaa euroa

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Maakunta		
HALLINNONALA	TEM	OPM	STM	TEM	Ohjelma-reservi	YHTEENSÄ
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ						
TL 1 YHT / 32 %	1,291	0,263	0,000	0,000	0,028	1,583
ESR	0,539	0,095	0,000	0,000	0,013	0,647
VALTIO	0,652	0,105	0,000	0,000	0,015	0,773
Kuntarahoitus	0,100	0,064	0,000	0,000		0,163
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
TL 2 YHT / 31 %	1,027	0,331	0,149	0,000	0,026	1,533
ESR	0,436	0,116	0,061	0,000	0,013	0,626
VALTIO	0,476	0,127	0,067	0,000	0,014	0,683
Kuntarahoitus	0,115	0,087	0,022	0,000		0,224
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
TL 3 YHT / 31 %	0,199	1,309	0,000	0,000	0,026	1,533
ESR	0,097	0,516	0,000	0,000	0,013	0,626
VALTIO	0,101	0,538	0,000	0,000	0,013	0,652
Kuntarahoitus	0,000	0,255	0,000	0,000		0,255
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
TL 4 YHT / 6 %	0,292	0,000	0,000	0,000	0,005	0,297
ESR	0,119	0,000	0,000	0,000	0,002	0,121
VALTIO	0,132	0,000	0,000	0,000	0,003	0,135
Kuntarahoitus	0,041	0,000	0,000	0,000		0,041
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
TL:t YHTEENSÄ	2,809	1,903	0,149	0,000	0,085	4,946
ESR	1,192	0,727	0,061	0,000	0,040	2,020
VALTIO	1,362	0,770	0,067	0,000	0,045	2,243
Kuntarahoitus	0,255	0,406	0,022	0,000		0,683
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000

	TEM	OPM	STM	YHTEENSÄ
ESR, miljoonaa euroa	1,232	0,727	0,061	2,020
ESR %	61,0 %	36,0 %	3,0 %	100,0 %

ESR:stä on poistettu tekninen tuki 4 %, joka on 50 % teknisestä tuesta ja 50 % vastaava summa on vähennetty valtion osuudesta. Molemmista on vähennetty varaus äkillisiin rakennemuutoksiin 5 %.
 S-V = Saarijärven-Viitasaaren seutukunta

ESR-RAHOITUSOSUUDEN JA VALTION KANSALLISEN RAHOITUSOSUUDEN SUUNNITELMA

VUOSI: 2010
OHJELMA: Länsi-Suomen suuralue
MAAKUNTA: Keski-Suomi, Saarijärvi-Viitasaari
RAHASTO: ESR

Miljoonaa euroa

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Maakunta		
HALLINNONALA	TEM	OPM	STM	TEM	Ohjelma-reservi	YHTEENSÄ
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ						
TL 1 YHT / 32 %	0,850	0,180	0,000	0,000	0,019	1,048
ESR	0,357	0,063	0,000	0,000	0,009	0,428
VALTIO	0,427	0,075	0,000	0,000	0,010	0,512
Kuntarahoitus	0,066	0,042	0,000	0,000		0,108
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
TL 2 YHT / 31 %	0,681	0,219	0,098	0,000	0,017	1,016
ESR	0,290	0,077	0,040	0,000	0,008	0,415
VALTIO	0,316	0,084	0,044	0,000	0,009	0,453
Kuntarahoitus	0,076	0,058	0,014	0,000		0,148
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
TL 3 YHT / 31 %	0,132	0,867	0,000	0,000	0,017	1,016
ESR	0,065	0,342	0,000	0,000	0,008	0,415
VALTIO	0,067	0,356	0,000	0,000	0,009	0,432
Kuntarahoitus	0,000	0,169	0,000	0,000		0,169
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
TL 4 YHT / 6 %	0,193	0,000	0,000	0,000	0,003	0,197
ESR	0,079	0,000	0,000	0,000	0,002	0,080
VALTIO	0,087	0,000	0,000	0,000	0,002	0,089
Kuntarahoitus	0,027	0,000	0,000	0,000		0,027
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
TL:t YHTEENSÄ	1,856	1,266	0,098	0,000	0,056	3,276
ESR	0,790	0,482	0,040	0,000	0,027	1,338
VALTIO	0,897	0,515	0,044	0,000	0,030	1,486
Kuntarahoitus	0,169	0,269	0,014	0,000		0,452
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000

	TEM	OPM	STM	YHTEENSÄ
ESR, miljoonaa euroa	0,816	0,482	0,040	1,338
ESR %	61,0 %	36,0 %	3,0 %	100,0 %

ESR:stä on poistettu tekninen tuki 4 %, joka on 50 % teknisestä tuesta ja 50 % vastaava summa on vähennetty valtion osuudesta. Molemmista on vähennetty varaus äkillisiin rakennemuutoksiin 5 %.

S-V = Saarijärven-Viitasaaren seutukunta

ESR-RAHOITUSOSUUDEN JA VALTION KANSALLISEN RAHOITUSOSUUDEN SUUNNITELMA

VUOSI: 2011
 OHJELMA: Länsi-Suomen suuralue
 MAAKUNTA: Keski-Suomi (pl. S-V stk) 17,9 %
 RAHASTO: ESR Miljoonaa euroa

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Maakunta		
HALLINNONALA	TEM	OPM	STM	TEM	Ohjelma-reservi	YHTEENSÄ
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ						
TL 1 YHT / 32 %	1,114	0,224	0,000	0,000	0,024	1,362
ESR	0,452	0,079	0,000	0,000	0,011	0,542
VALTIO	0,548	0,096	0,000	0,000	0,013	0,657
Kuntarahoitus	0,114	0,049	0,000	0,000		0,163
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
TL 2 YHT / 31 %	0,886	0,284	0,128	0,000	0,022	1,320
ESR	0,366	0,097	0,051	0,000	0,011	0,525
VALTIO	0,398	0,106	0,055	0,000	0,011	0,570
Kuntarahoitus	0,122	0,081	0,022	0,000		0,224
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
TL 3 YHT / 31 %	0,168	1,130	0,000	0,000	0,021	1,320
ESR	0,083	0,432	0,000	0,000	0,011	0,525
VALTIO	0,085	0,444	0,000	0,000	0,011	0,540
Kuntarahoitus	0,000	0,255	0,000	0,000		0,255
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
TL 4 YHT / 6 %	0,251	0,000	0,000	0,000	0,004	0,255
ESR	0,100	0,000	0,000	0,000	0,002	0,102
VALTIO	0,111	0,000	0,000	0,000	0,002	0,113
Kuntarahoitus	0,041	0,000	0,000	0,000		0,041
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
TL:t YHTEENSÄ	2,419	1,638	0,128	0,000	0,071	4,257
ESR	1,001	0,608	0,051	0,000	0,034	1,694
VALTIO	1,141	0,645	0,055	0,000	0,038	1,879
Kuntarahoitus	0,277	0,384	0,022	0,000		0,683
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000

	TEM	OPM	STM	YHTEENSÄ
ESR, miljoonaa euroa	1,031	0,608	0,051	1,690
ESR %	61,0 %	36,0 %	3,0 %	100,0 %

ESR:stä on poistettu tekninen tuki 4 %, joka on 50 % teknisestä tuesta ja 50 % vastaava summa on vähennetty valtion osuudesta. Molemmista on vähennetty varaus äkillisiin rakennemuutoksiin 5 %.
 S-V = Saarijärven-Viitasaaren seutukunta

ESR-RAHOITUSOSUUDEN JA VALTION KANSALLISEN RAHOITUSOSUUDEN SUUNNITELMA

VUOSI: 2011
OHJELMA: Länsi-Suomen suuralue
MAAKUNTA: Keski-Suomi, Saarijärvi-Viitasaari
RAHASTO: ESR

Miljoonaa euroa

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Maakunta		
HALLINNONALA	TEM	OPM	STM	TEM	Ohjelma-reservi	YHTEENSÄ
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ						
TL 1 YHT / 32 %	0,557	0,330	0,000	0,000	0,016	0,902
ESR	0,222	0,130	0,000	0,000	0,007	0,359
VALTIO	0,269	0,157	0,000	0,000	0,009	0,435
Kuntarahoitus	0,066	0,042	0,000	0,000		0,108
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
TL 2 YHT / 31 %	0,586	0,188	0,085	0,000	0,015	0,874
ESR	0,242	0,064	0,034	0,000	0,007	0,348
VALTIO	0,263	0,070	0,037	0,000	0,008	0,378
Kuntarahoitus	0,081	0,053	0,015	0,000		0,149
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
TL 3 YHT / 31 %	0,269	0,591	0,000	0,000	0,014	0,874
ESR	0,132	0,208	0,000	0,000	0,007	0,348
VALTIO	0,136	0,214	0,000	0,000	0,007	0,357
Kuntarahoitus	0,000	0,169	0,000	0,000		0,169
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
TL 4 YHT / 6 %	0,166	0,000	0,000	0,000	0,003	0,169
ESR	0,066	0,000	0,000	0,000	0,001	0,067
VALTIO	0,073	0,000	0,000	0,000	0,001	0,075
Kuntarahoitus	0,027	0,000	0,000	0,000		0,027
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
TL:t YHTEENSÄ	1,578	1,109	0,085	0,000	0,047	2,820
ESR	0,663	0,403	0,034	0,000	0,022	1,122
VALTIO	0,741	0,442	0,037	0,000	0,025	1,245
Kuntarahoitus	0,174	0,264	0,015	0,000		0,453
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000

	TEM	OPM	STM	YHTEENSÄ
ESR, miljoonaa euroa	0,683	0,403	0,034	1,119
ESR %	61,0 %	36,0 %	3,0 %	100,0 %

ESR:stä on poistettu tekninen tuki 4 %, joka on 50 % teknisestä tuesta ja 50 % vastaava summa on vähennetty valtion osuudesta. Molemmista on vähennetty varaus äkillisiin rakennemuutoksiin 5 %.

S-V = Saarijärven-Viitasaaren seutukunta